

Plantningsforsøgene i Grønland

Af Poul Bjerge

Forfatteren til denne artikel bor i Upernaviarssuk i Sydgrønland, og han har i 32 år været bestyrer af plantningsforsøgene i Grønland.

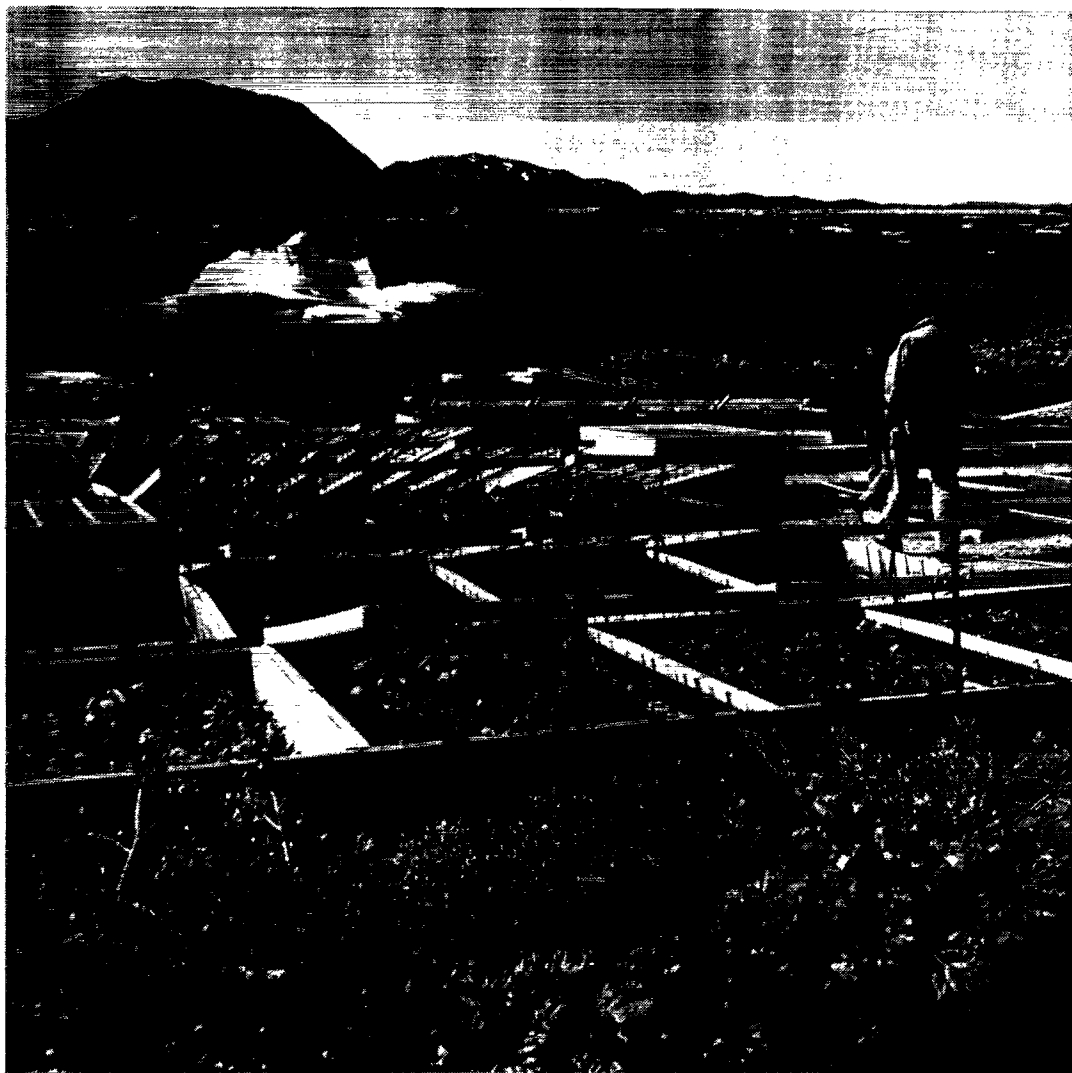
I dette tidsskrift har der et par gange været fortalt om plantningsforsøgene i det sydlige Grønland, der startede i midten af 50-erne. – Selv om der ikke er gået så lang tid – skovmæssigt set – er der dog nu gjort nogle erfaringer. – Det er helt sikkert, at visse træarter fra nordlige egne og med en forholdsvis kort væksttid kan udvikle sig i det indre af fjordene. – Det er jo paradoksalt sådan, at jo længere vi kommer ind i fjordene – mod indlandsisen – jo mere fastlandspræget er klimaet: koldere vintre og varmere somre. – Planter af samme oprindelse, som er plantet dels ude ved kysten, dels inde i fjordene, er der stor forskel på, og det skyldes den højere sommertemperatur i fjordene og dermed længere skud og bedre skudmodning.

Men selv inde i fjordene er det langt fra alle steder, der kan plantes. Den voldsomme, udtørrede føhn-vind er en meget vigtig faktor. – Her hjælper naturen os, idet vegetationen tydeligt fortæller hvor de bedste betingelser er. Det

naturlige krat af pil og birk findes kun, hvor der er gode læforhold, og derfor planter vi de steder, hvor dette er fro-



Poul Bjerge, fotograferet af Elaine Schechter i Upernaviarssuk, 1984.



Upernaviarssuk. Foto: Elaine Schechter 1984.

digst. – Det giver samtidig de nye planter en vis beskyttelse de første år.

I årenes løb er der udplantet omkring 70.000 planter, overvejende nåletræer. Det er mest lærk fra Sibirien, rødgran og skovfyr fra det nordlige skandinavien og hvidgran og contorta-fyr fra Alaska.

Lærkene synes de første mange år at være bedst, men det har desværre vist

sig, at de er modtagelige for lærkekræftsvamp. Et angreb for 7 år siden efter et meget tørt forår fik omtrent halvdelen til at gå ud. Siden har der dog ingen angreb været. – De største lærk er nu lidt over 4 meter. – Hvidgranen – og en krydsning mellem hvidgran og sitkagran – stod nærmest i stampe de første år. Men de er kommet godt i gang, og

gennemsnitshøjden for en plantning fra 1960 er nu 2,10 meter med planter på op til 3,70 meter. – *Pinis contorta* (klit-fyr) er vi kommet senere i gang med, men nu er der – via et samarbejde med Arboretet i Hørsholm – plantet 6000 ud, fortrinsvis nær Narssarssuaq. – Contorta-fyren har vi store forventninger til, men det er – ligesom for de andre arter – af stor betydning at finde de rigtige proveniencer. Her har Arboretet ydet en meget betydelig hjælp ved at fremskaffe materialet, dels som små planter, opgravet i Alaska, dels i form af frø. – Det samme gælder for hvidgran.

I de senere år har vi haft et godt samarbejde med det islandske skovvæsen, hvor vi har kunnet drage nytte af de erfaringer, de har gjort, og hvorfra vi har fået frø og planter. Island – især det nordlige og østlige – er nok det, der kommer de sydgrønlandske forhold nærmest.

Ved Narsarssuaq er der de sidste 2 år plantet hvidgran og contorta-fyr fra Alaska. De små planter fra 1982 klarede den første vinter meget fint! Arealet har en frodig vegetation af birk og pil med gode læforhold. Og der er den store fordel, at plantningerne kan foretages, uden at det er nødvendigt at indhegne.

De to steder, hvor der er plantet mest, er dels ved Kugssuaq i Tasermiutfjord, dels ved Qanassiassat i Tunugdliarfik-fjord. Det er det sidste sted, vi har de største lærke, og ved Kugssuaq findes de største hvidgraner. – Plantningerne er begge steder indhegnede, idet der går får på områderne.

I efteråret 1983 udvidedes forsøgene

– i samarbejde med Arboretet med plantning af 2000 hvidgran og contorta i Qorqut (Godthåb-fjord) og lige så mange i dalen bag Sdr. Strømfjord – Qorqut-dalen har en meget frodig vegetation, og dér skulle være gode betingelser. Også ved Sdr. Strømfjord er der et ret frodigt pilekrat, men her er der tre forhold, som måske kan få betydning: En kortere vækstperiode, en betydelig mindre nedbør og permafrosten. Det bliver meget spændende at se, hvordan planterne udvikler sig. Er der blot en enkelt af de mange proveniencer, der slår an, vil det imidlertid være forsøgene værd.

Frøet af de forskellige træplanter sås i mistbænke i Upernaviarssuk og hjælpes i gang under glas det første år. Efter 2 år i såbed prikles de små planter ud på fri-land, og efter yderligere 2 år plantes de på blivestedet om efteråret.

Skovplantningsforsøgene hører under forsøgsstationen Upernaviarssuk, som er en selvejende institution. De får støtte fra fåreholderforeningen, de sydgrønlandske kommuner, hjemmestyret og staten. Her gøres forsøg først og fremmest med får (avl og fodring), men også med forskellige foderafgrøder (græsser, havre, byg, rug til hø), og her ligger planteskolen med grøntsagsforsøg (på friland og under glas), forsøg med forskellige stauder (og opformering og salg af disse) og endelig forsøgene med skovplanter. – Dette er kun en lille del af stationens virke, men vi satser på at kunne udplante 2–3000 hvert år. Om der så senere skal sættes kraftigere ind, vil de igangværende forsøg vise, men noget kunne tyde på det!



Upernaviarssuk. Foto: Elaine Schechter 1984.